

رابطه هوش سازمانی و مؤلفه‌های آن با عملکرد شغلی در مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهر اهواز

دکتر محمدعلی قره^{*}، محمدحسن فردوسی^۲، فاطمه سادات مرعشیان^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۷/۱۸، تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۸/۲

Abstract

The present study investigated the relationship between organizational intelligence and its components with Job performance on Board of Physical Education and Sport in Ahvaz city. The study population consisted of all the athletic directors of physical education and sport of Ahvaz city. 108 persons was selected as a sample by simple randomly sampling. To collect data, was used from two questionnaires entitled Albrecht for organizational intelligence and Paterson for Job performance. The type of this study was correlation. to analyze data were used the Pearson correlation coefficient and multiple regression. The test of research hypothesis (level $0.05 = \alpha$) showed that there is a significant relation between all components of organizational intelligence (Strategic vision, shared fate, Appetite for change, spirit, Alignment congruence, Knowledge deployment and performance pressure) and Job performance on Board of Physical Education and Sport.

Keyword: organizational intelligence, Job performance, Physical Education managers, sports Board

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه هوش سازمانی و مؤلفه‌های آن با عملکرد شغلی در مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهر اهواز بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهر اهواز بود که برای انتخاب نمونه تعداد ۱۰۸ نفر از جامعه مذکور به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه هوش سازمانی آلبرخت و پرسشنامه عملکرد شغلی پاترسون استفاده گردید. پژوهش حاضر از نوع همبستگی بوده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضربه همبستگی پاترسون و رگرسیون چند متغیری استفاده گردید. آزمون فرضیه تحقیق درست طح ($\alpha = 0.05$) نشان داد که بین تک تک مؤلفه‌های هوش سازمانی (بینش اشتراک، سرنوشت مشترک، میل به تغییر، روحیه، اتحاد و توافق، کاربرد دانش و فشار عملکرد) با عملکرد شغلی مدیران رابطه معنی داری وجود دارد.

وازگان کلیسی: هوش سازمانی، عملکرد شغلی، مدیران تربیت بدنی، هیأت‌های ورزشی

مقدمه

امروزه هوش^۱، پیشوند بسیاری از مفاهیم مدیریتی شده است و این نشان دهنده تغییر نگاه سازمان ها و متفکران سازمانی از هوش تستی بر رویکردهای نوین به مقوله هوش است. یکی از انواع هوش سازمانی است. هوش سازمانی، ما را برای تصمیم گیری سازمانی توانمند می سازد یعنی داشتن دانشی فراگیر از همه عواملی که بر سازمان مؤثر است. داشتن دانشی عمیق نسبت به همه عوامل مثل مشتریان، رقبا، محیط اقتصادی، عملیات و فرایندی سازمانی که تأثیر زیادی بر کیفیت تصمیمات مدیریتی در سازمان می گذارد (ابزری، ۱۳۸۵).

هوش سازمانی به منزله پنجه یویای کسب و کار به محیط بپرون است که عملکرد سازمانی را شناسایی می کند، کارآیی را افزایش می دهد و فرصت های ناشناخته را آشکار می کند (هاوسون ۲۰۰۸). هوش سازمانی عبارت است از ظرفیت یک سازمان برای بسیج کردن تمامی توافقی هوش که در دسترس آن قرار دارد و مرکز کردن آن توافقی برای دستیابی به ماموریت های خودشان (آلبرخت ۲۰۰۲). از طرفی سازمان ها برای حفظ بقا و پیشرفت به بهبود مستمر عملکرد خود نیاز دارند و منابع انسانی، سرمایه های بنیادی سازمان ها و منشأ هرگونه تحول و نوآوری در آن ها تلقی می شوند. در این رابطه، نظام آموزشی هر کشوری از نظر نیروی انسانی و مشاغل ایجاد شده در آن، بالاترین نسبت را در میان سازمان ها و دستگاه های دولتی دارا می باشد که ارزیابی عملکرد، در مسیر نیل به اهداف و مأموریت های سازمانی تعداد قابل توجهی از افراد کشور به عنوان یادگیرنده، وظیفه ای ضروری است (آری، ۲۰۰۶). عملکرد شغلی هر فرد در هر موقعیتی که قرار دارد نشانگر بینش و آگاهی آن شخص نسبت به آن موقعیت و یا مسئله خاص است که در مورد آن ارزیابی می گردد و با توجه به اینکه هوش سازمانی افراد، نشانگر آگاهی و اطلاعات افراد در رابطه با عوامل مؤثر بر سازمان هوش سازمانی می تواند یکی از عوامل مؤثر بر عملکرد فرد در داخل سازمان باشد.

از آنجایی که در هر سازمان، نقش مدیر آن سازمان به عنوان یکی از عوامل مهم رهبری و هدایت سازمان، غیرقابل اغماض است، لذا ارزیابی عملکرد شغلی مدیران برای آگاهی از میزان موفقیت در انجام نقش رهبری خود برای دستیابی به نتایج صحیح ارزیابی عملکرد سازمان ضروری است

بر اساس تحقیقات سیمیک^۲ (۲۰۰۵)، افراد و سازمان هایی که از متغیر هوش سازمانی بالایی برخوردارند در زمینه های درک مشکلات سازمانی، درک یادگیری دانش و بهبود عملکرد نسبت به سایرین برتری قابل ملاحظه ای داشتند.

مک گیل کریس^۳ (۲۰۰۴)، در پژوهشی به نتایج مشابه دست یافت و نشان داد که نه تنها هوش سازمانی با مواردی که سیمیک (۲۰۰۵) بیان می کند رابطه دارد بلکه با سازگاری با شرایط نیز رابطه معناداری دارد که این به نوبه خود باعث رشد سریع عملکرد شغلی شده و راهی در جهت رسیدن به نوآوری در سازمان می باشد.

نسبی (۱۳۸۷) در پژوهشی به بررسی رابطه بین هوش سازمانی با خلاقیت و عملکرد شغلی کارکنان بر اساس مدل آلبرخت برداشت. نتایج نشان داد که رابطه معنی داری بین تمامی مولفه های هوش سازمانی و عملکرد شغلی وجود دارد.

خدادادی (۱۳۸۹) در تحقیقی تحت عنوان "بررسی رابطه بین هوش سازمانی و فرهنگ سازمانی در ادارات تربیت بدنش آذربایجان شرقی" به این نتیجه رسید که بین چهار مؤلفه شیوه نوشت مشترک، میل به تغییر، اتحاد و توافق و کاربرد دانش با فرهنگ سازمانی رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

سلاری قلیفرخی^۴ (۱۳۸۸) در تحقیقی رابطه بین مولفه های هوش سازمانی و فرهنگ سازمانی را در شرکت فولاد مبارکه اصفهان بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که بین هوش سازمانی و مولفه های آن با فرهنگ سازمانی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

امروزه با اطمینان کامل می توان ادعا کرد که شناسایی و استفاده از هوش سازمانی می تواند قدرت رقابت پذیری یک سازمان را افزایش دهد و از دیگر سازمان ها متمایز نماید.

- 5. Lefter
- 6. Prejmeream
- 7. Vasilache
- 8. Simic
- 9. Maegilchrist

- 1. Intelligence
- 2. Hawson
- 3. K.albercht
- 4. Arie

ابزار پژوهش

الف. پرسشنامه هوش سازمانی: این پرسشنامه در سال ۲۰۰۳ توسط آبرخت ساخته شد که شامل ۴۹ سوال می‌باشد. ستاری در سال ۱۳۸۵ آن را به فارسی ترجمه کرد و روایی صوری آن نیز در ایران مورد تأیید استادان و صاحب‌نظران قرار گرفته است. پایایی سوالات نیز بر اساس محاسبه ضربی‌الفای کرونباخ معادل ۰/۹۳ گزارش شده است. این پرسشنامه دارای هفت زیرمولفه بینش استراتژیک^۱ (سوالات ۱ تا ۷)، سرنوشت مشترک^۲ (سوالات ۸ تا ۱۴)، میل به تغییر^۳ (سوالات ۱۵ تا ۲۱)، روحیه^۴ (سوالات ۲۲ تا ۲۸)، اتحاد و توافق^۵ (سوالات ۲۹ تا ۳۵)، کاربرد دانش^۶ (سوالات ۳۶ تا ۴۲) و فشار عملکرد^۷ (سوالات ۴۳ تا ۴۹) می‌باشد. در پژوهش حاضر برای تعیین پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۹۶ به دست آمد که بیانگر ضریب پایایی مطلوب پرسشنامه یاد شده می‌باشد.

ب. پرسشنامه عملکرد شغلی: این پرسشنامه توسط پاترسون تهیه و تدوین گردیده و در سال ۱۳۶۹ توسط شکرکن و ارشدی در ایران ترجمه شده است. این پرسشنامه دارای ۱۵ سوال می‌باشد و عملکرد کارکنان را در حوزه وظایف شغلی و سازمانی شان می‌سنجد (ساعتچی، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر، ضربی پایایی پرسشنامه عملکرد شغلی با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید که برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۸۹ به دست آمد.

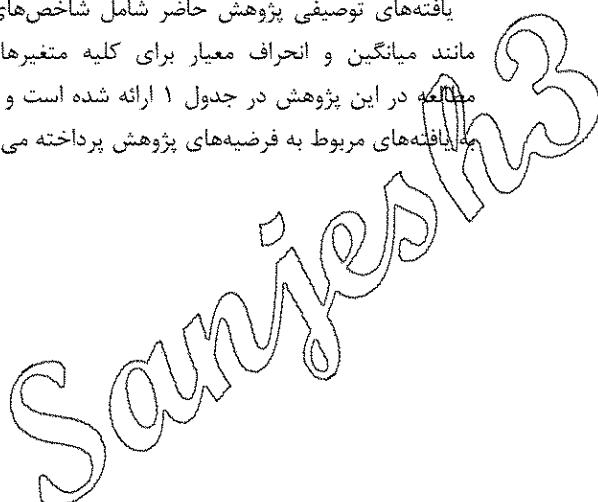
یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی پژوهش حاضر شامل شاخص‌های آماری مانند میانگین و انحراف معیار برای کلیه متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جدول ۱ آرائه شده است و در ادامه مطالعه این افته‌های مربوط به فرضیه‌های پژوهش پرداخته می‌شود.

ضرورت بررسی هوش سازمانی در حال حاضر پاسخ به شرایط فعلی و نیاز مدیران است. سازمان با بهره‌گیری از هوش سازمانی، اثربخشی استفاده از ساختارهای اطلاعاتی موجود را در راستای اهداف خویش افزایش داده و اطلاعات از حالت عملیاتی و محدود شده به استفاده در لایه‌های اجرایی سازمان برای استفاده مدیران توسعه داده می‌شود با توجه به اینکه مدیران در سازمان‌هایی فعالیت می‌کنند که متأثر از محیط داخلی و خارجی خود می‌باشند و در مقابل پاسخگویی به مسائل و مشکلات خود مثل انسانها نیازمند قدرت یادگیری هستند، بنابراین مسئله هوش سازمانی می‌تواند در این مهم کمک شایانی به مدیران کرده و آنها را قادر سازد تا با توجه به حافظه سازمانی خود پاسخگوی نیازها و مشکلات و عکس العمل به موقع به تغییرات محیطی باشند. بنابراین مدیران برای پیشبرد اهداف سازمانی بهتر به هوش سازمانی نیاز دارند تا بتوانند با اتكای به آن، عملکرد خود را بهبود بخشنند. لذا با توجه به ضرورت این مهم هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین هوش سازمانی با عملکرد شغلی در مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهرآهواز می‌باشد.

روش شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهر آهواز بود که در سال ۱۳۹۱ مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه این تحقیق مشتمل بر ۱۰۸ مدیر از جامعه مذکور بود که برای انتخاب آنها از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده گردید.

1. Strategic vision
2. Shared Fate
3. Appetite for change
4. Spirit
5. Alignment congruence
6. Knowledge deployment
7. Performance pressure

جدول (۱) میانگین و انحراف معیار نمره آزمودنی ها در متغیرهای هوش سازمانی و عملکرد شغلی

تعداد	انحراف معیار	میانگین	متغیر	
			شاخص های اماری آزمودنی ها	متغیر
۱۰۸	۳۲/۴۴	۱۶۱/۲۶	کل مدیران	هوش سازمانی
۱۰۸	۵/۰۶	۲۳/۱۰	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه بینش استراتژیک
۱۰۸	۵/۰۴	۵۸/۲۳	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه سرنوشت مشترک
۱۰۸	۵/۰۶	۲۲/۱۹	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه میل به تغییر
۱۰۸	۵/۲۹	۲۳/۰۸	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه روحیه
۱۰۸	۵/۲۰	۲۳/۵۱	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه اتحاد و توافق
۱۰۸	۵/۸۵	۲۲/۳۸	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه کاربرد دانش
۱۰۸	۴۳/۵	۳۸/۴۱	کل مدیران	هوش سازمانی در زمینه فشار عملکرد
۱۰۸	۱۴/۲۲	۱۱۹/۰۳	کل مدیران	عملکرد شغلی

اتحاد و توافق ۲۳,۵۱ و ۵,۲۰، در زمینه کاربرد دانش ۲۲,۳۸ و ۵,۸۵ در زمینه فشار عملکرد ۲۲,۴۱ و ۵,۴۳ و ۵,۰۶ در زمینه بینش استراتژیک ۲۳,۰۸ و ۵,۲۹ همیستگی پرسون و تحلیل فرضیه های پژوهش از ضریب همبستگی پرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیری استفاده گردید که نتایج آن در جداول ۲ و ۳ ارائه شده است.

همان طوری که در جدول ۱ ملاحظه می شود در متغیر هوش سازمانی میانگین و انحراف معیار مدیران به ترتیب ۱۶۱,۲۶ و ۳۲,۴۴، در زمینه بینش استراتژیک ۲۳,۱۰ و ۵,۰۶، در زمینه سرنوشت مشترک ۲۳,۵۸ و ۵,۰۴، در زمینه میل به تغییر ۲۲,۰۸ و ۵,۰۶، در زمینه روحیه ۲۳,۰۸ و ۵,۲۹ و در زمینه اتحاد و توافق ۲۲,۱۹ و ۵,۰۶، در زمینه فشار عملکرد ۳۸,۴۱ و ۴۳,۵.

جدول (۲) ضرایب همبستگی ساده بین هوش سازمانی و عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنه

تعداد نمونه (n)	سطح معنی داری (p)	ضریب همبستگی (r)	متغیر		متغیر بین
			شاخص اماری آزمودنی ها	ملک	
۱۰۸	۰,۰۴۳	۰,۵۴	کل مدیران	عملکرد شغلی	هوش سازمانی

به عبارت دیگر، با افزایش هوش سازمانی مدیران تربیت بدنه، عملکرد شغلی آنان نیز افزایش یافته است.

همان طوری که در جدول ۲ مشاهده می شود بین هوش سازمانی و عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنه رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r = 0,43$ و $p = 0,0001$).

جدول ۳: ضرایب همبستگی ساده بین مولفه‌های هوش سازمانی با عملکرد شغلی مدیران

تعداد نمونه (n)	سطح معنی داری (p)	ضریب همبستگی (r)	متغیر پیش بین	متغیر ملاک	شاخص آماری آزمودنی‌ها
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۳۵	بینش استراتژیک	عملکرد شغلی مدیران	مدیران
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۳۴	سرنوشت مشترک		
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۳۷	میل به تغییر		
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۴۱	روحیه		
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۴۳	اتحاد و توافق		
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۳۷	کاربرد دانش		
۱۰۸	.۰۰۰۱	.۴۶	فشار عملکرد		

همان طور که در جدول ۳ مشاهده می‌گردد بین تمامی مولفه‌های هوش سازمانی با عملکرد شغلی مدیران ارتباط معناداری وجود دارد.

جدول ۴: ضرایب همبستگی چندگانه متغیرهای پیش بین (مولفه‌های هوش سازمانی) با عملکرد شغلی مدیران

p=	t	β	p=	F	R^2	R	متغیرهای پیش بین	متغیر ملاک
.۳۴۵	.۹۴۹	-.۱۷	.۰۰۰۱	۴/۷۱	.۲۵	.۵۰	مولفه بینش استراتژیک	عملکرد شغلی مدیران
.۶۰۶	.۵۱۷	-.۰۸					مولفه سرنوشت مشترک	
.۷۶۱	.۳۰۶	-.۰۵					مولفه میل به تغییر	
.۶۶۲	.۴۳۹	.۰۸					مولفه روحیه	
.۰۸۵	.۷۳	.۳۰					مولفه اتحاد و توافق	
.۶۷۰	-.۴۲۸	-.۰۸					مولفه کاربرد دانش	
.۰۱۶	.۴۵	.۴۸					مولفه فشار عملکرد	

از واریانس عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنی توسط متغیرهای یاد شده تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه بین هوش سازمانی با عملکرد شغلی در مدیران تربیت بدنی و هیأت‌های ورزشی شهر اهواز بود.

سازمان‌ها در فضای رقابتی اقتصاد جهانی و دنیای پرتحول امروزی، برای بقای خود باید تصمیم گیری‌های سریع و

همان طور که جدول ۴ نشان می‌دهد، رگرسیون پیش بینی عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنی با توجه به مؤلفه‌های هوش سازمانی (بینش استراتژیک، سرنوشت مشترک، میل به تغییر، روحیه، اتحاد و توافق، کاربرد دانش و فشار عملکرد) معنی دار است ($p < .0001$ و $F = 4,71$). متغیر هوش سازمانی در زمینه فشار عملکرد با ضریب بتای $.48$ می‌تواند به طور مثبت و معنی‌داری عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنی را پیش بینی کند. همچنین، مقدار R^2 نشان می‌دهد 25%

این پیش‌بینی کننده‌ها می‌توانند ساختارهای سازمانی روش، رهبری شایسته، محصولات و فرآیندهای مناسب با تقاضای محیط کسب و کار، مأموریت‌های منسجم، اهداف روش، ارزشهای هسته‌ای و سیاست‌هایی که حقوق و رفتارکارکنان را مشخص می‌کند، شامل شود. در هر بعد، ما می‌توانیم چندین پیش‌بینی کننده داشته باشیم که می‌تواند در حداکثردن آن عامل هوشمندی تأثیرداشته باشد. همان طور که از نتایج این پژوهش بر می‌آید از میان تمام مولفه‌ها، هوش سازمانی در زمینه فشار عملکرد و اتحاد و توافق با ضریب بتای ۰/۴۸ و ۰/۳۰ می‌تواند به طور مثبت و معنی داری عملکرد شغلی مدیران تربیت بدنی را پیش‌بینی کند، که این امر بیان کننده این مطلب است که اگر مدیران و مجریان سازمان فقط از عملکرد سازمان ورسیدن به اهداف راهبردی و نتایج تاکتیکی آگاه شوند کافی نیست. در یک سازمان هوشمند هر کسی باید عملکرد خودش را در نیل به رسالت سازمان ارزیابی کند و برای موقوفیت جمعی تلاش نماید. وقتی افراد برای تحقق رسالت سازمانی پاسخگوی همدیگر هستند یک فرهنگ عملکردی شکل می‌گیرد و هر عضو جدید می‌تواند حس مشارکت را به عنوان یک الزام درک کند. همچنین مولفه اتحاد و توافق اشاره به همدلی و یکی بودن در جهت رسالت و اهداف سازمان دارد. در تبیین این امر می‌توان چنین عنوان نمود که احساس همدلی و اتحاد میان مدیران در سازمان موجب تقویت گروه‌ها و افزایش بهره وری و کارایی در کارکنان می‌شود.

با توجه به نتایج پژوهش حاضر و نگرش مثبت مدیران نسبت به واسطه مولفه‌های هوش سازمانی در ارتقای عملکرد شغلی پیشنهاد می‌گردد با برگزاری دوره‌های آموزشی، زمینه لازم جهت افزایش آگاهی مدیران و کارکنان نسبت به نقش هوش سازمانی فراهم گردد.

منابع

۱. ابزری، مهدی، اعتباریان، اکبر و ستاری قهرخی، مهدی، (۱۳۱۵)، هوش سازمانی و جلوگیری از کند ذهنی سازمانی، ماهنامه مدیریت دانش سازمانی، شماره ۲۲ ، مهرماه ، ص ۲۵.
2. Howson,cindi(2008),successful business intellhgence-secrets to making BI a killer APP, McGraw.
3. Albrecht, Karl, (2003), Organizational Intelligence survey. AustralianInstitute of Management: (www.KarlAlbrecht.com).
4. وظیفه دوست، حسین و قاسمی، فاطمه ، (۱۳۱۷)، هوشمندی رقابتی؛ رویکردها و کاربردها، مجله تدبیر، شماره ۱۹۷ ، ص ۳
۵. ساعتجی، محمود، کامکاری، کامبیز، عسگریان، مهناز، (۱۳۹۰)، آزمون های روانشناسی، تهران، نشر ویرایش.

صحیح داشته باشد. بدیهی است این امر مستلزم آگاهی کافی و دانش مناسب برای تصمیم‌گیری می‌باشد. هوش سازمانی با تبدیل اطلاعات به دانش می‌تواند یک مزیت رقابتی برای سازمان‌ها ایجاد کند و نه به عنوان یک ابزار یا یک محصول و یا حتی سیستم، بلکه به عنوان یک رویکرد جدید در معماری سازمانی براساس سرعت اطلاعات به منظور اتخاذ تصمیمات دقیق و هوشمند کسب و کار در حداقل زمان ممکن مطرح شود. اخیراً هوش سازمانی یکی از سریع‌ترین مسیرهای توسعه فناوری اطلاعات معرفی شده است. پیش‌بینی‌ها حکایت از این دارد که در آینده سیستم‌های هوش سازمانی به سیستم‌های چون سیستم مدیریت، روابط مشتری و سیستم برنامه‌ریزی منابع شرکت متصل شده و به شرکت و یا سازمان مزیت رقابتی ویژه ای خواهد داد. هوش سازمانی به عنوان نتیجه یک فرایند یا حالت، بیانگر کلیت و جامعیت قسمتها و بخش‌های ساختار یافته وجهت دار اطلاعات می‌باشد.

از جمله یافته‌های پژوهش حاضر وجود رابطه معنی دار بین هوش سازمانی با عملکرد شغلی مدیران بود که با یافته‌های (هاوسون، ۲۰۰۸، سیمیک) (۲۰۰۵)، (کریس، ۲۰۰۴) و (۱۳۸۷) همخوانی دارد. در تبیین این یافته چنین می‌توان اظهار داشت که در دنیای متلاطم و پرشتاب امروز افرادی موفق و کارا هستند که از بهره هوشی بالا بهره‌مند باشند. چنین افرادی با بهره گیری از هوش خدادادی خود بر مسائل و مشکلات زندگی غلبه می‌کنند. سیمیک (۲۰۰۵) هم بیان می‌دارد که در دنیای سازمانی نیز وضع به همین گونه است، بخصوص این که در عصر حاضر هرچه زمان به جلوتر می‌رود، با توجه به پیشرفت علوم و فنون و پیدایش نیازها و چالش‌های جدید، سازمان‌ها پیچیده‌تر و اداره آنها مشکل‌تر می‌شود. این مفهوم زمانی اهمیت بیشتری می‌یابد که بپذیریم علاوه بر منبع عظیم و خلاق انسانی هوشمند، ابزار مکانیکی هوشمند نیز در روند عملکرد سازمان‌ها نقش دارند. بنابراین، در سازمان‌های پیچیده امروزی، هوش سازمانی برآیند هوش فعال انسانی و هوش مصنوعی است. بی تردید، مدیران سازمان‌ها برای پویایی و افزایش کارآیی سازمان خود راهی جز بهره‌گیری از این دو جریان هوشمند خواهند داشت.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر ارتباط معنادار میان مولفه‌های هوش سازمانی با عملکرد شغلی مدیران بود. به گونه‌ای که این مولفه‌ها می‌توانند پیش‌بینی کننده عملکرد شغلی مدیران باشند. این یافته با یافته‌های لفتر، پرمیرین و واسیلاخه (۲۰۰۸) و نسبی (۱۳۸۷) همخوانی دارد. هریک از هفت بعد هوش سازمانی در برگیرنده مجموعه‌ای از رفتارها، یک مشخصه ساختاری، یک فرآیند یا یک روش خاص عملی نیست، بلکه یک ویژگی است. هریک از این ویژگی‌ها چندین پیش‌بینی کننده یا عامل‌علی دارد.

۹. نسبی، نرجس السادات، (۱۳۸۷)، بررسی رابطه بین هوش سازمانی و خلاقیت کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه پیام نور واحد شیراز.
10. Lefter Viorel & Mihaela Prejmeream & Simona Vasilache , (2008) , The Dimensions of Organizational Intelligence in Romanian Companies- A Human Capital Perspective ,Academy of Economic Studies , Bucharest .
11. Macgilchrist, B.K. Muers and Jreed .(2004). The chapman publishing. intelligent school. London paul Journal of Appli- ed psychology, 86(2), 32 .336-
- 6.Simic , Ivana , (2005) , Organizational Learning as A Component of Organizational Intelligence , Information and Marketing Aspect of the Economically Development of the Balkan the Balkan Countries Journal , ISBN 945-90277-8-3- , University of National and World Economy , Sofia , Bulgaria .
۷. خدادادی، محمد رسول، کاشف، میرمحمد، صالحزاده، کریم، شیرمحمدزاده، محسن، خوشنویس، فرهاد، (۱۳۱۹) رابطه بین هوش سازمانی با بهره وری مدیران ادارات تربیت بدنی استان آذربایجان شرقی، فصلنامه مدیریت ورزشی، شماره ۴، ص ۱۵۵-۱۶۸.
۸. ستاری قهرخی، مهدی، (۱۳۸۵). رابطه هوش سازمانی و فرهنگ سازمانی (مسورد مطالعه شرکت فولاد مبارکه اصفهان) پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان.